

п'єси Г. Квіткі-Основ'яненка «Шельменко-денщик» у виконанні П. Рачинського у ХДАДТ ім. Т. Г. Шевченка. Він плете інтриги, залицяється до служниці Мотрі і завдяки своїй кмітливості знаходить вихід з будь-якої заплутаної ситуації. Він майже завжди спілкується на легкій грайливій посмішці, мова впевнена, у роботі задіяні всі голосові реєстри та іноді головний звук для комічного ефекту — що розкриває тему свободи не лише у сенсі слів, але і у формі їх подачі.

Варто також зазначити, що емоції в українців відіграють велику роль і часто переважають над розумом, і це властиве лише натурам з внутрішньою свободою, які йдуть за покликом душі. Достатньо згадати будь-яку постановку Театру корифеїв. Емоційність і внутрішня свобода властива головним героям п'єс М. Кропивницького, І. Карпенко-Карого, М. Старицького. Це підкреслюється багатством відтінків голосу, широкою палітрою мовних засобів, які використовують актори, та наспівною інтонацією. Якщо взяти антигероїв, які вирізняються яскравою емоційністю, як у пластичному, так і у мовному прояві, треба виділити Стальського з серіалу «Пастка» за «Перехресними стежками» І. Франка і Сталинського з телефільму «Гріх» за однойменною п'єсою В. Винниченка (обидві ролі зіграв Б. Ступка). Крім вищезгаданих особливостей мовного стилю актора в цих кінороботах, слід додати пластичність його голосу, який «плаває» з одного реєстру на другий, передаючи «невловимість» суті його власника.

Отже, притаманне для українського менталітету прагнення до свободи знайшло своє вираження у театрі та кіно не лише через акторську гру загалом, але й навіть конкретно через її мовну, а точніше навіть інтонаційну складову, що надає змогу наочно впевнитись, які цінності для українців найважливіші.

Є. Трубаєва

РОЛЬ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ МЕДІАЦІЇ В ПРОЦЕСАХ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ye. Trubaieva

THE ROLE OF CULTUROLOGICAL MEDIATION IN INTERNATIONAL COOPERATION IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Якщо дослідження культурологічної та глобалізаційної сфер представлені досить численною літературою, то щодо медіації та культури в умовах глобалізації вітчизняна література фактично відсутня.

Означена проблема набула особливої актуальності в умовах коли незалежна Україна проходить важкий шлях свого історичного розвитку, який супроводжується глибокою соціально-економічною кризою. Водночас цей шлях характеризується ознаками національно-культурної та духовної еволюції суспільства. Черета різноманітних реформаційних змін у країні загострює потребу кожного члена суспільства в захисті його духовних і матеріальних прав та можливостей, безпеки і комфортних умов проживання. З іншого боку, процес глобалізації, який охопив увесь світ, зумовив необхідність подолання кожною людиною страху можливої руйнації національно-культурної ідентичності, потреби в забезпеченні певного тривкого балансу між загальним та самобутнім, діалогу вільних членів суспільства як рівноправних громадян соціокультурної спільноти. Саме тому в останні роки

медіація розглядається не тільки як спосіб урегулювання спірних ситуацій, а і як засіб соціокультурної взаємодії.

Отже, медіація на сучасному розвитку суспільства є основою духовного діалогу, перш за все діалогу культур. Тобто медіація формується як комунікативний процес, який здійснюється в результаті імплементації засобів подолання контроверз. Останнє надає учасникам конфлікту можливість залишатися в національній системі координат та реалізувати особистісні інтереси в умовах рівноправного культурологічного діалогу.

Слід зауважити, що складність аналізу культурологічного аспекту медіації в умовах глобалізації зумовлюється насамперед міждисциплінарністю означених сфер. До того ж, процеси культурологічної медіації, як відомо, характеризуються вивченням та освоєнням загальнолюдських цінностей, морально-етичних норм, незалежністю та синергетичною саморегуляцією у своєму розвитку.

Медіація діалогу культур, культурне розмаїття та міжнародне спілкування завжди були і є важливими складовими сприятливого розвитку країни. До того ж, як відомо, культура будь-якого народу формується лише на стику з іншими культурами на тлі їх взаємодії і самотності.

У сучасних умовах міжнародної цивілізаційної співпраці аналіз витоків і механізмів медіаційних процесів діалогу культур стає дедалі актуальнішим, адже подальший розвиток світової спільноти дійсно неможливий без взаємодії та співпраці людей, народів, їхніх культур. Саме діалог культур став невід'ємною умовою взаєморозуміння особистостей, медіаційним комунікатором міжнародних відносин.

Слід зауважити, що в закордонній, особливо європейській історіографії, питанням культурологічної медіації вчені приділяють набагато більше уваги, ніж вчені з пострадянського простору. Більше того, зарубіжні науковці розпочали дослідження вказаної тематики значно раніше. Нині існують десятки статей і навіть окремі монографії, присвячені культурологічній медіації кінця XX — початку XXI ст.

Медіація становить базис для духовного діалогу і водночас являє собою основу для продуктивного діалогу культур народів Сходу і Заходу. Загалом у світі медіація має допомогти уникнути міжнародних суперечок та зумовити перемогу взаєморозуміння.

Отже, проблемам культурологічної медіації сучасні вчені приділяють дедалі більше уваги, особливо в європейських країнах. Посередництво культури у вирішенні міжнародних, міжетнічних та загалом гуманітарних конфліктів стає не винятком, а правилом. Щоправда, усе ще недооцінюється необхідність розгляду вказаних проблем з характеристикою умов глобалізаційного розвитку людської спільноти.

І, нарешті, сьогодні, коли Україна потерпає від агресивного повномасштабного вторгнення російської федерації, саме міжнародна співпраця з народами, перш за все Європи, США та прогресивним людством, культурологічна медіація між ними сприяють тому, що народ України, його Збройні Сили змогли і продовжують протистояти ворожому нападу.